

STUDIUM NIEMCOZNAWCZE INSTYTUTU ZACHODNIEGO
NR 17

JERZY SUŁEK

STANOWISKO RZĄDU NRF
WOBEĆ GRANICY
NA ODRZE I NYSIE ŁUŻYCKIEJ
(1949-1966)

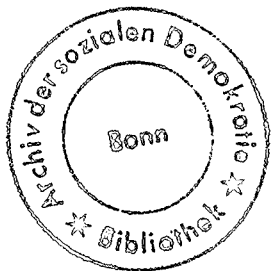
POZNAŃ
INSTYTUT ZACHODNI
1969

Redaktor
Maria Morkowska

Okładkę projektował
Józef Skoracki

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
CZEŚĆ PIERWSZA: STANOWISKO RZĄDU NRF WOBEC GRANICY NA ODRZE I NYSIE ŁUŻYCKIEJ W LATACH 1949—1955	
ROZDZIAŁ I: PROGRAM REWIZJONIZMU W NIEMCZECH ZA- CHODNICH W LATACH 1945—1949	15
Rewizjonistyczna działalność ziomkostw wobec Polski	17
Antypolska propaganda rewizjonistyczna zachodniemieckich partii politycznych w latach 1945—1949	25
Stanowisko CDU (<i>Christlich-Demokratische Union</i>)	27
Stanowisko SPD (<i>Sozialdemokratische Partei Deutschlands</i>)	34
Stanowisko pozostałych partii politycznych	38
ROZDZIAŁ II: REWIZJONIZM W NIEMCZECH ZACHODNICH W OKRESIE POWSTAWANIA ZREBÓW PAŃSTWOWYCH NRF	42
ROZDZIAŁ III: KSZTAŁTOWANIE SIĘ I ROZWÓJ REWIZJONIZMU W POLITYCE RZĄDU NRF WOBEC POLSKI W LATACH 1949— 1955	48
ROZDZIAŁ IV: TEZY POLITYCZNE REWIZJONIZMU BOŃSKIEGO WOBEC POLSKI (1949—1955)	51
Rewizjonizm a integracja zachodnia	52
Rewizjonizm boński wobec Polski a Układ Ogólny z 1954 r.	56
Antykomunizm w służbie rewizjonizmu	68
Rewizjonizm w polityce rządu NRF wobec Polski na tle proble- matyki niemieckiej	72
Adenauerowska koncepcja zjednoczenia Niemiec a problem granicy polsko-niemieckiej	72
NRD — pierwszym celem rewizjonizmu antypolskiego NRF	75
Reakcja rządu NRF na pierwsze radzieckie projekty zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami	78
ROZDZIAŁ V: REWIZJONISTYCZNA ARGUMENTACJA PRAWNA RZĄDU NRF (1949—1955)	83
Rewizjonistyczne elementy koncepcji „prawnej kontynuacji ist- nienia Rzeszy Niemieckiej”	83
Oficjalna interpretacja Umowy Poczdamskiej przez rząd NRF	88
Kwestionowanie charakteru prawnego Umowy Poczdamskiej	89
Zachodniemiecka interpretacja oficjalna niektórych postano- wień Umowy Poczdamskiej	93
„Tymczasowa administracja” Polski na Ziemiach Zachodnich i Północnych — „nieostateczny charakter linii Odra — Nysa Łużycka”	93

WYDAWNICTWO INSTYTUTU ZACHODNIEGO — POZNAŃ, STARY RYNEK 2

Wydanie I. Nakład 2500 egz.	Oddano do składania w maju 1969 r.
Ark. druk. 26,5, wyd. 27	Podp. do druku w październiku 1969 r.
Papier druk. sat. kl. III 80 g 61×86	Druk ukończ. w październiku 1969 r.
Cena 75,— zł	Zamówienie nr 1184/69 — G-3/835

POZNAŃSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE IM. M. KASPRZAKA W POZNANIU

A 86-567

Stosunek rządu NRF do podjętego na mocy Poczdamu przesiedlenia ludności niemieckiej	98
Polskie Ziemie Zachodnie i Północne — „strefa okupacyjną”	104
Odesłanie do traktatu pokojowego z Niemcami	105
Dewaloryzacja Umowy Poczdamskiej na rzecz pozostałych porozumień sojuszniczych z 1945 r.	107
Negacja Umowy Poczdamskiej przez rząd NRF	110
„Prawo do stron ojczystych” (<i>Heimatrecht</i>) i prawo do samostanowienia w rewizjonistycznej argumentacji rządu NRF	111
„Prawo do stron ojczystych”	112
Zachodnoniemiecka interpretacja prawa do samostanowienia	120
ROZDZIAŁ VI: REWIZJONISTYCZNA ARGUMENTACJA EKONOMICZNO-DEMOGRAFICZNA RZĄDU NRF	126
Rewizjonistyczna argumentacja ekonomiczna rządu NRF	126
Rola i znaczenie „niemieckich obszarów wschodnich” w przedwojennej gospodarce Rzeszy	127
Rewizjonistyczna interpretacja trudności gospodarczych NRF	130
Krytyka stanu zagospodarowania Ziemi Zachodnich i Północnych przez Polskę	139
Rewizjonistyczna argumentacja demograficzna	141
Przyłączenie Ziemi Zachodnich i Północnych do Niemiec — <i>conditio sine qua non</i> rozwoju Niemiec i Europy?	144
CZĘŚĆ DRUGA: REWIZJONIZM W POLITYCE RZĄDU NRF WOBEC POLSKI W LATACH 1955—1966	
ROZDZIAŁ I: POLITYCZNE TEZY ANTYPOLSKIEGO REWIZJONIZMU BOŃSKIEGO	151
ROZDZIAŁ II: REWIZJONIZM A PROBLEM NORMALIZACJI STOSUNKÓW NRF Z PRL	156
Reakcja NRF na propozycje PRL w sprawie normalizacji wzajemnych stosunków (1955—1956)	156
Stanowisko NRF wobec Polski w okresie „polskiego października”	161
Powrót na pozycje negacji	167
Kwestia granicy polsko-niemieckiej a problem normalizacji stosunków PRL — NRF (1957—1961)	171
„Raport W. Jakscha”	180
Rewizjonizm antypolski na tle „polityki ruchu” G. Schrödera (1962—1963)	182
„Nowe elementy” w polityce wschodniej Erharda-Schrödera (1964—1966)	191
ROZDZIAŁ III: ANTYPOLSKI REWIZJONIZM NRF W CAŁOKSZTAŁCIE PROBLEMU NIEMIEC	201
Stosunek rządu NRF do projektów traktatu pokojowego z Niemcami	201
Rewizjonistyczne i antypolskie aspekty roszczeń NRF „do wyłącznego reprezentowania całego narodu niemieckiego”	207
„Doktryna Hallsteina” a granica na Odrze i Nysie Łużyckiej	209
Aneksja NRD — przesłanką wstępną ekspansji terytorialnej NRF na wschód	216
Uznanie NRD a uznanie granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej	222

ROZDZIAŁ IV: SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA I ROZBROJENIA W EUROPIE A REWIZJONIZM TERYTORIALNY NRF	224
Roszczenia rewizjonistyczne NRF — przeszkodą na drodze odprężenia między Wschodem a Zachodem	224
„Europejskość” i antykomunizm w służbie rewizjonizmu	239
„Europejskość”	239
Antykomunizm	248
Rewizjonizm NRF na tle polskich propozycji rozbrojeniowych	253
Rewizjonizm — jedną z przyczyn odrzucenia przez NRF Planu Rapackiego	253
Rewizjonizm — jedną z przyczyn odrzucenia przez NRF Planu Gomułki	257
Rewizjonizm — jedną z przyczyn odrzucenia przez NRF propozycji zwołania konferencji w sprawie bezpieczeństwa europejskiego	258
Bońskie propozycje wyrzeczenia się siły wobec Polski na tle „spornego” problemu granicy polsko-niemieckiej	259
ROZDZIAŁ V: REWIZJONISTYCZNA ARGUMENTACJA PRAWNA RZĄDU NRF (1955—1966)	267
Koncepcja prawnej kontynuacji Rzeszy Niemieckiej	267
Rząd NRF wobec Poczdamu	268
Kwestionowanie prawnego charakteru Umowy Poczdamskiej	269
Rewizjonistyczna interpretacja postanowień poczdamskich	269
Odesłanie do przyszłego traktatu pokojowego	271
Wykładnia poczdamskich decyzji o przesiedleniu ludności niemieckiej	274
Teoria „rekompensaty”	280
Wykładnia berlińskich deklaracji sojuszniczych z czerwca 1945 r.	282
Ogólna ocena postanowień poczdamskich przez rząd NRF	283
Prawo do samostanowienia i „prawo do stron ojczystych” w argumentacji rewizjonistycznej rządu NRF (1955—1966)	285
Prawo do samostanowienia	287
„Prawo do stron ojczystych”	291
ROZDZIAŁ VI: REWIZJONISTYCZNA ARGUMENTACJA EKONOMICZNO-DEMOGRAFICZNA RZĄDU NRF	296
CZĘŚĆ TRZECIA: REWIZJONIZM TERYTORIALNY WOBEC POLSKI W PRAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ W NRF	
ROZDZIAŁ I: „USTAWA ZASADNICZA” I JEJ PRAKTYCZNE ZASTOSOWANIE	305
„Ustawa zasadnicza” teoretyczną podstawą działalności rewizjonistycznej	305
Rewizjonistyczne ustawodawstwo NRF	310
Rewizjonistyczne orzecznictwo sądowe	312
Rewizjonizm w działalności administracji państwowej NRF	313
Biuro Prasy i Informacji Rządu Federalnego	314
Ministerstwo do Spraw Przesiedleńców	316
Ministerstwo do Spraw Ogólnoniemieckich	322
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	324

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	331
Działalność innych centralnych resortów w NRF w zakresie re- wizjonizmu	335
Rządy krajowe	337
Parlament federalny	341
Władze komunalne	343
Stowarzyszenia społeczne o charakterze oficjalnym	346
„Badania wschodu” w NRF	349
ROZDZIAŁ II: ODBICIE REWIZJONIZMU W OFICJALNEJ TERMI- NOLOGII POLITYCZNEJ	350
„Republika Federalna — Niemcy” czy „Niemiecka Republika Fe- deralna”?	350
„Trójpodział” Niemiec	351
Kartografia i nazewnictwo w służbie rewizjonizmu	353
Typowe słownictwo rewizjonistyczne	357
ROZDZIAŁ III: OGÓLNE ZAŁOŻENIA I CELE POLITYKI RZĄDU NRF WOBEC PRZESIEDLEŃCÓW NIEMIECKICH	362
PODSUMOWANIE	375
ZAMIAST ZAKOŃCZENIA	390
Pokojowe uregulowanie „spornego” problemu granicy polsko-nie- mieckiej	390
ANEKSY	394
THE STAND OF THE GFR GOVERNMENT TOWARDS THE ODRA AND LUSATIAN NYSA FRONTIER 1949—1966 (SUMMARY)	398
BIBLIOGRAFIA	401
INDEKS OSÓB	416
STOSOWANE SKRÓTY CZASOPISM	422